

Flotats fa el ridícul a València

"Quan Flotats diu que pensa encarregar a joves escriptors, que hagin demostrat el seu talent, que escriguin obres de teatre, què ens vol donar a entendre? Que el teatre de Benet i Jornet, de Belbel i de mitja dotzena més d'autors catalans no val un rave, que no està a l'alçada del llistó que s'ha marcat el TNC?"

Una partida de pòquer en un casalot del vell Trieste, emparaulada feia mesos, va ser la causant que no pogués assistir als Premis d'Octubre d'enguany. I a fe meva que em dol: hauria donat la meitat dels diners que vaig guanyar en aquella partida —una quantitat força respectable— per ser present a la taula rodona que va tenir lloc a València al voltant del concepte de teatre nacional.

Segons ens informa la periodista Montserrat Serra (EL TEMPS, 6-11-95), a la taula rodona hi van prendre part una directora de teatre italiana que treballa a Alemanya, Elettra de Salvo; un director suís, Volker Hesse, actualment al capdavant d'una petita companyia de teatre experimental a Zuric; un dramaturg anglès, Giles Croff, que fins fa poc treballava al Royal National Theatre de Londres i avui disposa del seu propi teatre; el director alemany Konrad Zschiedrich, bon amic meu, conegut del públic català (fa uns quants anys va muntar a Barcelona una peça força interessant de Brecht: *Santa Joana dels escorxadors*); una professora de filologia germànica de la Universitat de València, Brigitte Jirku, nascuda a Viena, "especialitzada", segons diu Montserrat Serra, "en aspectes teatrals"; i el nostre Josep Maria Flotats, director del Teatre Nacional de Catalunya, el qual, si Déu vol, ha de començar a funcionar dins la propera temporada 1996-97.

La crònica de Montserrat Serra sobre aquella taula rodona gira entorn del que els castellans anomenen *acoso y derribo*. La bèstia, en aquest cas, no és altra que Josep Maria Flotats. Passo per alt algunes de les consideracions que els membres de la taula van fer a Flotats: massa burocràcia (Hesse), que és mengi els recursos destinats als altres teatres del país (Croff), "un teatre nacional comporta una concentració i un monopoli, això és un risc" (De Salvo), consideracions prou familiars per haver estat ja formulades per la gent de casa nostra, i m'agradaria centrar-me en el que, en un moment del debat, va manifestar l'austríaca Brigitte Jirku. Adreçant-se a Flotats, aquesta senyora li va dir el següent: "Un teatre nacional, a més de ser un projecte de país també és un projecte polític. Continuo sense entendre la paraula *nacional*, m'agradaria que m'expliqués com l'entén vostè." La senyora Jirku sap que som una nació —i no

pas un "projecte de país"; en tot cas, seríem, som, un projecte d'estat sobirà— i troba natural que els catalans vulguin tenir el seu TNC. Però la senyora Jirku va més lluny i voldria saber quina és la lectura, quin és el contingut polític d'aquest teatre nacional. I aquí és justament on Flotats va fer figa. "I Flotats —escriu Montserrat Serra— replicà amb sequedat: 'L'entenc com a sinònim d'ambició'". Mira que bé. La Montserrat ens diu que la qüestió va quedar aparcada fins que un del públic la va tornar a plantejar. "Reprement el comentari de Brigitte Jirku", va dir aquest, "no estic gens d'acord amb la resposta que li ha donat. Un projecte ambiciós, diu, però ambició respecte a què?" I Flotats li respon: "Em sembla que ja he contestat la pregunta quan he parlat sobre la meua herència del teatre nacional popular francès (el TNP), que és la de fer teatre per a tothom, al servei de tothom, popular en el sentit més ampli de la paraula, però alhora amb la millor qualitat possible. És aquesta voluntat d'aixecar el llistó: un servei cultural i un servei públic".

Com a català, com a català nascut a França, com a antic alumne de l'Institut d'Estudis Teatrals de la Sorbona, com a home de teatre català i alhora francès i italià, europeu, els haig de confessar que em va caure la cara de vergonya quan vaig llegir la resposta d'en Flotats. Amb quin dret es permet d'utilitzar el TNP prescindint de la realitat del context històric que el va veure néixer —el Front Popular (Jean Vilar és fill del Front Popular) i a França de la immediata postguerra, quan encara es parlava de dur el teatre a les fàbriques i els obrers al teatre—, per donar un contingut suposadament *polític* al seu TCN? Cada teatre és fill del seu temps i la Catalunya actual no té res a veure amb el clima creat a França pel triomf del Front Popular, la resistència i la immediata postguerra. Avui dia, a França, el TNP no és més que una referència històrica com ho és la Comédie Française. Si Flotats vol donar un contingut polític al seu TNC, que ho faci partint de la realitat social, política i econòmica de la Catalunya de 1995. I si no ho sap fer, més val que calli.

Flotats parla d'un teatre per tothom, al servei de tothom. Que potser no ho és el Lliure, el qual, abans que Flotats tornés a casa seva, ja es definia com a teatre públic, al servei dels ciutadans, fent seu el programa funda-

cional del Piccolo Teatro de Milà? I el Centre Dramàtic de la Generalitat? És o no és el CDG un teatre per a tothom, al servei de tothom? Parlant del TCN, Flotats va dir a València: "Tenim previst programar un cert nombre d'autors catalans... Però penso que el teatre català no té la riquesa del teatre anglès ni del teatre alemany ni del teatre italià ni del teatre irlandès (*quin descobriment*). Hi ha alguns textos, pocs, i són antics (*no tant com Le Cid, el gran èxit del TNP*). Per això creiem molt en l'encàrrec a joves escriptors, que han demostrat el seu talent, perquè escriuin obres de teatre".

Doncs, bé resulta que si el teatre ha de ser per a tothom, al servei de tothom, inclosos, és clar, els autors teatrals, resulta que durant els darrers anys en què va funcionar al Poliorama -Teatre Català de la Comèdia- l'anomenada Companyia Josep Maria Flotats, finançada per la Generalitat Catalana, aquesta companyia, pel que fa al teatre català, als autors catalans, va oferir un teatre molt menys al servei de tothom que no pas el Lliure o el CDG. Mentre que a aquests teatres representaven obres d'en Pitarra, Guimerà, Rusinol, Sagarra, Pere IV, Espriu, Benet i Jornet, Belbel..., la companyia Josep Maria Flotats es fartava de representar peces de Molière, Musset, Rostand, Labriche... Quan Flotats diu que pensa encarregar a joves escriptors, que hagin demostrat el seu talent, que escriuin obres de teatre, què ens vol donar a entendre? Que el teatre de Benet i Jornet, de Belbel i de mitja dotzena més d'autors catalans no val un rave, que no està a l'alçada del llistó que s'ha marcat el TNC? O bé l'actor no sap expressar-se en una taula rodona com hauria d'expressar-se el director del futur TNC, o bé Flotats diu el que pensa i, en aquest cas, la desqualificació per omissió voluntària de Benet, de Belbel i de la resta d'autors, el desqualifica a ell com a director del futur TNC.

La pròxima vegada que convidin una persona a exposar en una taula rodona el contingut del TNC, seria d'agrair que aquesta persona fos algú amb un coneixement prou aprofundit del tema per no fer el ridícul com va fer en Flotats a València. Seria ben vist que la Generalitat pensés des d'ara en la conveniència de nomenar una mena de portaveu del TNC, una persona que, a més, fos respectuosa amb els autors del teatre català, amb la gent de teatre d'aquest país i amb els possibles futurs espectadors del TNC, el qual, com diu Josep Maria Flotats, és un teatre de tots i per tots els catalans.

P.S.: A la meua darrera crònica, sobre *Ubú president* (EL TEMPS, 6-11-95), on es llegeix: "Aplaudeixo de tot cor aquesta tornada

de l'Ubú Pujol a l'envers que el president i la seva gent. Tot el contrari", s'ha de llegir: "Aplaudeixo de tot cor aquesta tornada de l'Ubú Pujol a l'escenari. No pas perquè tingui cap motiu de venjança ni res que se li assembli envers el president i la seva gent. Tot el contrari".

Joan de Sagarra

Josep Maria Flotats recita un poema. El futur director del Teatre Nacional de Catalunya ha participat diverses vegades en la celebració dels Premis Octubre.